

Jarengeleden is voor ons omgaan met afval de Ladder van Lansink bedacht. De ladder is een hulpmiddel om te bepalen wat de voorkeur verdient bij het omgaan met afval. Dat begint natuurlijk met het voorkomen van het ontstaan van afval. De volgende trede is het nuttig hergebruik. De ladder eindigt bij verbranden en storten. Dankzij deze ladder hebben wij het omgaan met afval in Nederland goed geregeld. Zo goed dat andere landen hun afval naar ons land exporteren, wat uit een oogpunt van duurzaamheid minder gewenst is.

Ook binnen de bodemsanering is een ladder gebruikt. Bovenaan bevond zich de trede voor het volledig verwijderen van de bodemverontreiniging en onderaan die voor het isoleren daarvan. Daartussen waren treden bedacht voor het steeds minder ver verwijderen en het steeds meer isoleren. De bodemsaneringsladder is geen groot succes geworden, zeker niet in vergelijking met de Ladder van Lansink. Dat komt waarschijnlijk door het unieke van elk geval van bodemverontreiniging, door de combinatie van verontreinigende stoffen, bodemopbouw en bodemgebruik.

Recent ontstond het idee voor een zonneladder. Dat is een systeem om te bepalen waar bij voorkeur zonnepanelen moeten worden geplaatst. Het is een reactie op het vol zetten van vruchtbare weilanden met zonnepanelen. Zo zou de boer meer kunnen verdienen dan met gras. Velen vinden dat ongewenst, niet alleen vanuit landbouwkundig en landschappelijk oogpunt. Een verplichte ladder zou kunnen bewerkstelligen dat eerst daken, parkeerterreinen en braakliggende industriegronden van zonnepanelen worden voorzien.

Jarengeleden vroeg ik een energiedeskundige waar we het beste geld op konden inzetten: op energie uit zon, uit wind of uit de bodem. Hij moest mij het antwoord schuldig blijven. Inmiddels zijn we zo veel verder dat deze berekening goed gemaakt zou kunnen worden. Behalve om geld draait de keuze natuurlijk ook om andere aspecten, zoals de inpassing in het landschap en de winning van grondstoffen elders op de wereld.

Ik pleit voor het opstellen van een energieladder, waarbij de kennis van deskundigen en overheden op dit vlak wordt gebundeld. De ladder zou bij voorkeur niet dwingend moeten worden toegepast, maar wel als hulpmiddel voor de democratische besluitvorming over de wijze van energie opwekken.